

(9) Werken met tienerouders

Workshop door TEENS, vzw LEJO | Marieke Spittaels, Lien Mulier, Lisa Meersschaut
(vrijwilliger/stagiaire, ervaringsdeskundige)

Inhoud

De workshop begint met de vraag aan de deelnemers om hun associaties bij ‘tieners’ en ‘ouders’ op te lijsten. Bij tieners gaat het om associaties zoals fouten maken, uitgaan, ‘yolo’, vrijheid, experimenteren, ... en bij ouders gaat het over zaken als verantwoordelijkheid, veiligheid, onafhankelijkheid.

Omdat tienerouders zowel ouder als tiener zijn worden de deelnemers daarna gevraagd wat ze daarbij associëren: chaos, moeilijk, gebrek aan een netwerk, ongepland, stop jeugd, onvoorzichtig zijn, ver van mijn bed, ... Allemaal weinig positieve en problematiserende associaties, wat redelijk overeenkomt met de houding van de maatschappij tegenover tienerouders.

Vervolgens worden de deelnemers in groepjes opgedeeld en krijgen ze de opdracht een activiteit voor de TEENS-werking in elkaar te steken. De activiteiten worden voor de groep gepresenteerd en aan de hand van de bespreking wordt de werking van TEENS voorgesteld.

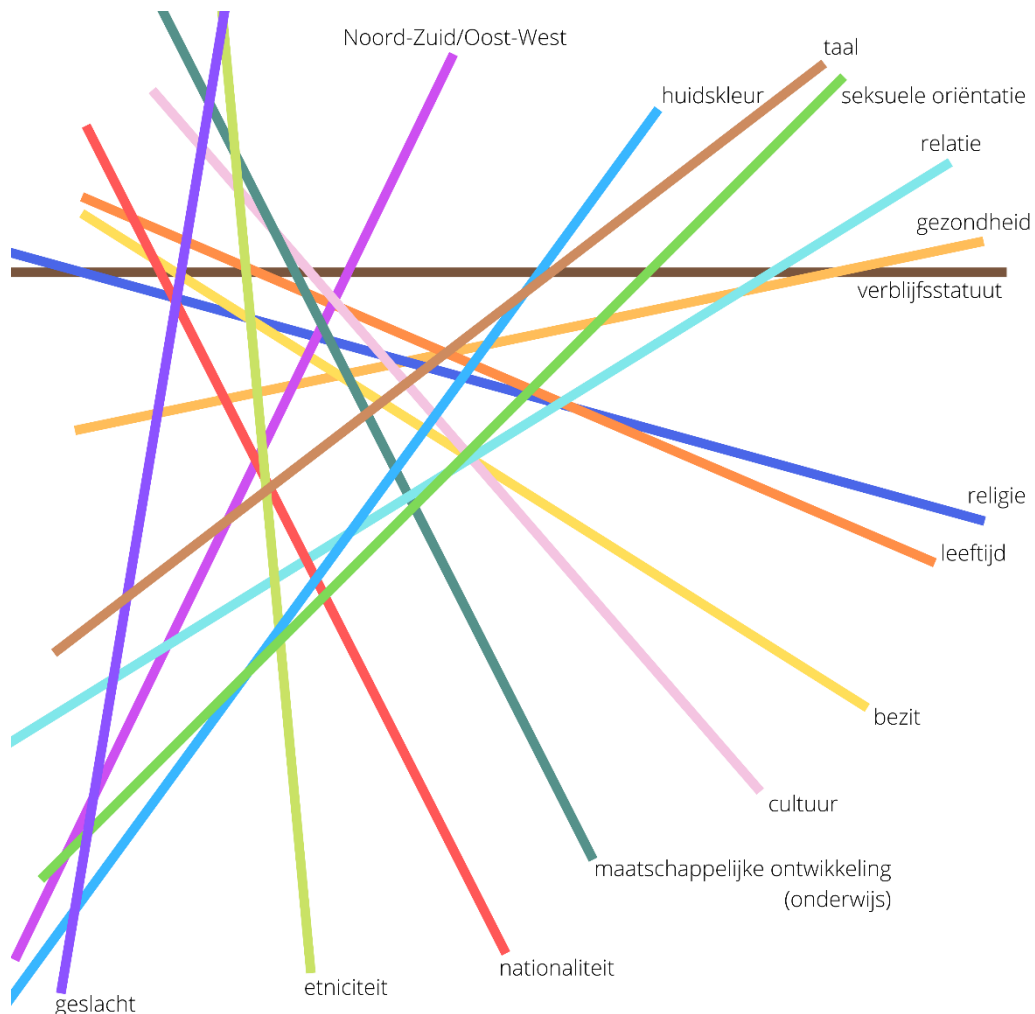
Quotes

“Er is weinig vergevingsgezindheid tegenover tienerouders, bij elke stap die je zet is er wel iemand die over je schouder staat te kijken of je het wel goed doet.” (Lisa)

“Hulpverleners reageren verkrampd op tienerouders, maar ze moeten beseffen dat ze vanuit hun eigen referentiekader denken en willen handelen.”

“Wij nemen ook de opvoeding niet over, we laten ouders hun eigen opvoeding geven.”

Kruispuntdenken

Tijdens deze sessie kwamen volgende assen aan bod:

- Leeftijd: veel mensen hebben vooroordelen over tienermoeders: “Zo jong en al moeder zijn, dat moet wel fout gaan.” Maar dat hoeft niet, laten we iemand bekijken als persoon en niet als wandelend probleem.
- Onderwijs: in het onderwijs is er geen marge voor mensen die niet binnen het normale patroon vallen. Voor minderjarigen bestaat er bijvoorbeeld geen zwangerschapsverlof. Het is ook niet mogelijk om ziekteverlof te krijgen voor langer dan een week, waardoor tienermoeders na hun bevalling als ‘onwettig afwezig’ beschouwd worden, terwijl ze dan net tijd nodig hebben om zich te heroriënteren.

Het schoolsysteem kan daar echter niet mee om, het is er niet op ingesteld en de rigide cultuur verhindert flexibele oplossingen. Velen stoppen er dan ook mee na de bevalling. Het zou mogelijk moeten zijn om alternatieven te vinden.

De kritiek die tienermoeders op school vaak krijgen is ongepast. Moesten scholen meer begrip tonen dan zouden er ook meer tienerouders hun school afmaken. In het hoger onderwijs is wel meer mogelijk.

Hoe kunnen we dat implementeren in onze jeugdwerkpraktijk? Hoe komt dat terug in de 4 functies van het jeugdwelzijnswerk?

- **Laagdrempelig groepsgericht vrijetijdsaanbod:**

TEENS is een vrijetijdswerking voor tienermoeders met als doel ontmoeting te stimuleren tussen de moeders onderling. De deelnemers worden zoveel mogelijk betrokken en er wordt vertrokken vanuit een positieve benadering. De basisattitude is niet het benadrukken van gebreken, maar benadrukken wat er positief is. Iedereen is welkom en moet zich welkom voelen. Voor Lisa bijvoorbeeld was TEENS “de enige plaats waar ze kon komen zonder veroordeeld te worden.”

Alle activiteiten zijn met kinderen erbij. Ook al omdat het vaak moeilijk is opvang te voorzien.

- **Welijnsgericht werken:**

Elders is er vaak heel veel negativiteit rond tienerouders. Hulpverlening vertrekt bijvoorbeeld altijd vanuit een probleemstelling. TEENS wil daar een tegengewicht voor bieden: er is pas een probleem als de gasten/ouders/jongeren iets een probleem vinden.

TEENS heeft als uitgangspunt “je bent wie je bent en wij gaan naar je luisteren”. Er wordt gewerkt aan een vertrouwensband, want die maakt het mogelijk om samen naar oplossingen te zoeken. Net vanwege de vooroordelen is het vaak moeilijk voor de tienermoeders om te zeggen “het gaat nu even niet”. Bij vzw LEJO kan dat wel, daar moet je ook niet bang zijn om anders bekeken te worden.

Voor meisjes die een beperkt netwerk hebben is TEENS belangrijk. Het is goed om andere mama's te leren kennen, want anders zijn ze vaak alleen omdat ze buitenbeentjes zijn. De werking stimuleert *peer support*. Het leidt ertoe dat de deelnemers ook contact hebben met andere tienermoeders buiten de werking.

De werking is laagdrempelig, maar ook aanklampend: het blijft deelnemers stimuleren om te komen en als ze afhaken gaat men ook na waarom.

- **Brugfunctie:**

Positieve belangenbehartiging bij diensten die bijvoorbeeld kinderen willen plaatsen omwille van armoede: door er bijvoorbeeld op te wijzen dat de zorg van het kind wel goed is.

Het gaat erom mensen door te sturen naar hulp die je kent en vertrouwt, want de vooroordelen leven binnen de hulpverlening vaak even sterk als daarbuiten.

Er wordt ook intern doorverwezen, naar de mobiele tienermoederwerker en de outreachend tienerouderwerker. Ze bereiken allemaal iets verschillende doelgroepen. Bij TEENS is de algemene situatie van de deelnemers relatief goed. Dat is bij de outreachende tienerouderwerker anders, ze bereikt bijvoorbeeld ook ouders die geen pampers kunnen betalen.

Signalen

'Meisjes met rugzakjes' is een stereotiep beeld. Het zijn geen 'marginalen' zoals je vaak hoort. Ze komen uit middenklasse tweeverdienersgezinnen.

Bij de 'betere klasse' is het zelfs een groter taboe en wordt het meer als probleem gezien. Het is ook cultuurgebonden, bijvoorbeeld bij de Romagemeenschap is het normaal als je op jonge leeftijd moeder wordt.

"Bereikt de werking ook tienerpapa's?"

"Ja, maar minder, het is een beetje een vicieuze cirkel. We organiseren meisjesactiviteiten omdat er geen papa's komen, waardoor ze nog minder komen."

"Zijn er nog vergelijkbare werkingen?"

"Nee, TEENS is de enige tienerouderwerking. Voor sommige activiteiten bereikt het tienermoeders uit heel Vlaanderen. Daarvoor werkt het samen met andere werkingen; Farah vzw uit Antwerpen stuurt meisjes door naar de weekends."

De nood is er wel, maar er zijn geen middelen. Het gaat om een verborgen nood. Belangrijk is dat mensen terechtkunnen op een veilige plek; mentaal en fysiek. Omdat tienerouders tussen verschillende stoelen vallen en vanwege het negatieve beeld zijn die veilige plekken er vaak niet voor tienerouders."

De mobiele tienermoederwerking is wel alleen in Gent, met de financiële ondersteuning van het Gentse OCMW.”

“Van waar komen de deelnemers?”

“Vanuit de hulpverlening die hen doorverwijst na de bevalling. Er zijn ook mama’s die vriendinnen meebrengen die ook zwanger zijn.

Dat zijn dan zwangere tieners die al beslist hebben mama te worden. TEENS is er niet om die keuze te maken.”

“Hoe staan jullie tegenover abortus?”

“Abortus moet een vrije keuze zijn. Er zou ook geen druk mogen zijn om daar wel of niet voor te kiezen. Bij zwangere tieners is die druk er echter vaak wel: thuis, op school, bij vrienden en kennissen, enz.

Bij TEENS vertrekt men altijd vanuit wat de jongeren zelf willen (in tegenstelling tot elders, inclusief de hulpverlening). TEENS is er ook niet om die keuze te (helpen) maken. De keuze om het kind te houden of niet is moeilijk vanwege de druk van de omgeving. Vaak is het die omgeving die aandringt op een abortus. Lisa getuigt van de grofste uitspraken van de begeleiding uit de instelling waar ze verbleef toen ze zwanger was. Ze wilden de keuze in haar plaats maken.”